

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.9. Morti vicinior est iuuenis, quàm senex: videtur hoc paradoxum: Verum hoc adstruit ratio discursu notatu digno.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

quatuor diuisis fluminibus sic de peccato, quod ibi commissi Adam fluxus mortis emanauit, in totam generis humani naturam: *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit. Et per peccatum mors: Et ita in omnes homines mors peruenit.* Tu videris an non fluxus sit defluens. Aliquando iter vitæ nostræ facientes, aliquid huius fluminis inuenimus, quod solidum videtur & firmum: vt est prospera valetudo, vires, iuuentus, diuitiæ, voluptates. Ne, te precor, his, fidas, nisi prius autem appueris, atque diligenter attenderis: an realiter hoc eam habeat fortitudinem, quam ostendit: an sub eo mortis fluxus currere percipiatur. Studiosè perpendas, & noveris quod in illius adolescentiæ & huius valetudine, & alterius robore, senseris, mortemque videris, quia quo tempore iuuenis ille vegetior apparebat, corruit mortuus, & quando alterius secunda censebatur esse valetudo, decidit in lectum mundoque moriens valedixit. Hæc præ oculis videns, non minus sis ipsa vulpe prudentior: intellige, nullam tibi fiduciam in iuuentute, viribus, & robore corporis esse collocandam.

§.9. *Morti vicinior est iuuenis, quam senex videtur hoc paradoxum: Verum hoc adstruit ratio discursu notatu digno.*

13 **N**ondum hoc ritè satis perpendimus, dicendo id quod hæcenus: mortem æque vicinam esse iuueni atque veterano seni: & robusto atque infirmo, sed hoc insuper adfirmo mortem iuueni quam seniori esse proximior. Paradoxum videtur, sed nequaquam est, at propositio adeo clara, vt eius veritatem viderit D. Ioannes, quam & illi Dominus ostendit sub hieroglyphico diuino prioris & admirabilis. Vidit hic, & ecce? *Equus pallidus, & qui sedebat super eum, nomen illi mors.* Notat hic antiquus Tertullianus quod vox: *Pallidus* in Græcâ Apoc. co significet: *Equum viridem.* Quamuis enim primo introitu equus ille, cui mors insidebat, pallidus videretur, nihilominus si attentius inspiceretur, viridis erat. Quis vidit mortalium, equum viridem? Anplius, quis pallidum? Nec vnius color nec alter equis conuenit: attamen alium hic latet mysterium: quamuis enim ita sit, vt videatur propria mortis sedes esse senex pallidus, exesus, corruscus: frequentior tamen est & communior, adolescens viridis, seu petantia sua florens, & alacer viriditate, sensu viriditate. *Hieron. Bap. de Lancia Tom. III.*

dis, in suis negotijs passionibus, & actionibus. Hanc duabus manibus apprehendes veritatem.

Bisariam quis potest mori, vel naturaliter: eo quod paulatim pereat ac calor consumatur naturalis, vel per accidens, eo quod humores illi perturbentur ex aliquo frigoris, ca oris, cibi, seu potus &c. accidenti. Morte naturali tu ipse conspicis quam pauci hinc abscedant: potest enim fieri, vt in tota vita tua nec vnum videris, qui sola consumptus senectute defecerit, ex nullo alio præter senectutem accidente, & defectu naturæ. Omnes mortes vel quasi omnes adueniunt ex accidenti, siue per frigus, siue per calorem, siue quod comedens, vel biberis, vel bile nimia exarseris, &c. Hoc concessio clarum est hunc morti fore propinquior, in quo locum hæc accidentia habebunt amplior. Nunc igitur quæto: quis se illis euidens exponit quam iuuenis: non enim solummodo hæc illi fortuito occurrunt, sed ipse ea investigat, ipse sollicitat. Annosus, infirmus, qui varijs subiacet accidentibus, ac morbis, ab illis sibi sedulo cauet, à primum nocturna à frigore, à cibo, nocino à potu in temperato: iuuenis autem quanto robustior ac sanior, tanto se illis amplius ingerit, tota nocte sub dio percurrit, ferro grauis, pruinæ pluuia: que receptaculum, per diem caloribus exponitur solis ardentissimis. Ab singulis horas quis eum non videat comedentem? Lixibus non occupatum sanguinarijs? Proiectum & effusum ad admittendum quælibet nociva sanitati?

Hoc autem non parum congruit illi quod diximus, homines esse vasa vitæ in mundi abaco collocata: eruntque illa contractioni viciniora, quæ lapillorum magis sunt exposita adiectioni, quibus dirumpantur. Quam tuto se senex subducit, ne frigore, ne pruinâ contectatur? Quam præmittit ille, qui laborat accidentibus, à mille leucis sibi præcauens, ne quid illum tangat quod adferre possit vel minorem nocumentum? Ceterum iuuenis, quid non agit, vt se ipsum exponat vbi eum frigus, calor, ros, pruinæ, aqua, cibus inordinatus, & potus intemperatus quolibet tempore morbo percutiant: insanabili?

Quod si hoc perpendere volueris, illud ad oculum considera, sciscitor à te quot fratres vixisti: sex aut septem. Quot ex illis ad decrepitos peruenierunt annos? Vnus aut duo, Plures igitur iuniores obierunt. Dic mihi Dicitur: quot rari sint tibi filij? Nouè vel decem. Quot ex illis timulo tradidisti antequam annum agerent vigesimū? Sex

II. **Duobus** modis homo moritur.

III. **Iuuenes** se mortis periculis magis exponunt.

mortis peccatum. Stimulus qui mortem excitat ad eursum, ut rupes scopulos murosque petriungat, vnicoque aduolet momento, peccatum esse pethibetur, hoc illam cogit properare, alias non tam cito accessuram.

Exemplo tibi sit quod dicitur ante Spiritus tempore Noe contigit. Tantis homines sceleribus contaminabantur, ut Deus mundum delere penitus decreuerit. Sic Noe sua aperit inventionem, precipiens, ut hoc ipsum præco mortalibus intimitaret. Hunc enim legitimum esse autumo sum verborum S. Scriptura videns etenim Deus omnem carnem viam suam corrupisse, sic ait: *Non permanebit spiritus meus in homine in aeternum, quia caro est. Vocat Deus spiritum suum, animam & vitam: illum namque tribuit spiritum suum inspirando, q. d. ratio non suadet, non æquitas, ut diuturnior sit vita: hoc enim significat. In aeternum) populi illius, qui vitis le totum tradidit carnalibus? sicut procerbum habet de cane rabioso. Non tu diu viues, nec longo tibi tempore vitam conferuabo: confestim enim morieris: id est itaque est quo statim addidit: *Tactus dolore cordis intrinsecus, dixit: Dolebo hominem quem creauis à facie terra. Stat ergo, quod in penam scelerum, hominum voluerit exterminare vitam, quocirca sic Noe loquitur.**

Licet autem hoc sic proposuerat secundum iustitiam, recordatus tamen est misericordiae suae, unde hæc subnectit, misericors: *Erunt dies illius centum viginti annorum.* Arbitratur nonnulli, quasi dixeris amodo non viuent homines ultra centum viginti annos. Hanc refellunt opinionem D. Hieron. & D. Aug. etenim post diluuium hoc statutum vitæ tempus excesserunt. Arphaxad filius Seth, nepos Noe vixit 338. annis, & Sale eius filius 433. annis, & Heber huius filius 464. sicque plures alij. Diuine actus hic adscribendus est benignitati. Mundum diluuiio submergere Dominus statuerat, porro tantis licet sceleribus irritatus, locum tempisque voluit agendi penitentiam indulgentie, præmonens, atque aperies per Noe animi sui propositum, quatenus ad meliorem vitæ frugem adspirarent. Vi autem in mensura pateret omnibus misericordia ait illi: ut populo notum faciat, se mortem, per diluuium venturam, ad centum viginti annos benignè dilaturum. Hoc sentiunt D. Hieron. & D. Chrysostomus, & Dominum illis

D. Hieron. a l. de 99. verbis in fine esse: *Et erunt dies illius centum viginti annorum.* Quid ad hoc D. Hieron. *Ne videretur in eo esse crudelitas, quod peccatoribus locum penitentiae non desisset adici. Erunt dies eorum centum viginti anni: hoc est, habebunt centum viginti*

annos ad agendam penitentiam.

Nihilominus ut idem probat D. Hieron. ex S. X. textu, mortis cursu accelerauit, & via, qua ambulasset homo centum viginti annis ad centesimum mortem contraxit, anno quippe centesimo diluuii intro-
duxit. Quid hoc? Sic sine tempore à Deo ipso præfixu deficit imperfecit? Videtur Deus suo verbo derogare, nec stare promissis? Nihil hoc te moueat, respondet idem Doctor, quauis enim mors equo vecta cursore, illoque passu progrediens ad centum & viginti annos appellere debuisset, tamen stimulum illi flagitij sui peccatores addiderunt: auditis etenim missis Dei, quas illis præcios Noe prædicabat cum agere de flagitij suis penitentiam debuissent, & de præteritis animam reuocare, noua aia superaddiderunt peiora peioribus, & hæc tanto morte stimulo prouocauerunt, ut ipsi viginti annos vnicò impetu festina transissent: licet tanta vita viderentur securitate, quanta Dominus ipse asseruerat: *Quia penitentiam agere neglexerunt, viginti annorum spatij amputatis anno centesimo ueni diluuium:* ait D. D. Hieron.

Hoc idem insinuat nobis Spiritus S. loquens de duobus illis iuuenibus filijs Patriarchæ Iudæ Her & Onam: fuit Her primogenitus, venundatus ut faceret malum, & illico mortis debitum soluit: fuit Her primogenitus Iuda, nequam in conspectu Domini, & ab eo cecisus est. Fuit Onam natu secundus adolescens, quoad valetudinis robur rupi conferendus: verum turpiori se inquinavit scelere, & confestim pena mortis multatus interiit: *Idcirco percussit eum Dominus, quod rem detestabilem faceret. Regem consilera Saalem, vitum corpore adeo neruorum ac robustum, ut: Ab humero eius sussum emineret (teste Spiritu Sancto) super omnem populum.* Et nihilominus cum ætatis iam flore vegetior vermeret, regni que habeas gloriolus moderaretur, accurrat mors, quam peccata sua stimulo ad eursum viferunt velociorem: *Mortuus est ergo Saul propter iniquitates suas &c. Ideo interfecit eum Dominus.* Quid hoc significat, quod eos Dominus occiderit? An non omnes Deus interfecit? *Ego occidam eum ego uiuere faciam:* dixit olim, *Deus: & iterum: Ego sum qui habeo clauem mortis, & inferni.* Non enim occidit febris, nec pestis, nec si egma, nec prolocatio, sed Deus: sicut nec gladius interfecit, sed ille qui gladium dirigit. Quomodo Si Deus igitur omnes interfecit, cur de illis non dicimur dicantur, quod eos Dominus interfecit? Ut hoc noveris, hanc inueniunt mortem, & malos occiderit, & quæ præmatura ceciderit, setur,

ferat, opes esse Deo adscribendum, qui pedes eorum stringit, & effectus esse peccatorum, quæ stimulo mortem excitant acroni. Idcirco canit David: *Viri sanguinum & dolosi non dimidiabunt dies suos.* Non te prætereant hæc verba: *Dies suos.* Dies alius illi dicuntur, quos experio naturali cursu esse vitæ incolunt. Perturbi nebulones, ad medium dierum illorum superstitres non vivunt, qui iuxta cursum naturalem alioquin incolunt vivere: etenim antequam ad dimidium eorum accedant, illos mors inopinata adoriatur, quam eorum scelera stimulo provocant, ita ut illis dies, menses, anni que rescindantur.

Iob. 21. 16 Huius sententiæ suffragatur illa Eliphaz Themanites amici Iob, & regis sapientissimi sententia: *Qui frustra sunt ante tempus suum, & fluvius subvertit fundamentum eorum.* Huius nostræ congruenter intentioni moralis explicat doctor.

Lib. 16. Morc. 6. Idem nobis consulit Spiritus Sanctus divinâ illa sententia, quam Salomon prælegit: *Ne impie agas multum, & noli esse stultus, ne moriaris in tempore non tuo.* Videtur impossibile, considerata nostrâ miseria, quin aliquis varijs irretitus occasionibus vel parum stultescat, sicut homini calamitatibus obruto hoc censetur impossibile: (ne ipsum Salomonem excipio) prudentem omnia operari: quocirca quod nonnullus vel parum ista itescat, transeat: sed quod nullatenus tolerari potest, hoc est si multum stultescat: *Noli esse stultus multum.* Quod tu, Domine mi, plus iusto dilapidas inutiliter & cum quodam tempore, facultatem, opumque excessu in consuijs seu merendis opparis, siue in lusus recreatis, malum est, sed tolerabile; verumtamen si vitam integram, salutem, opes & tempus impudicæ illi impendas scortator amicitia, quâ non parum honori tuo derogatur, malis debitique grauis, oculos tuos tot occludens damnis, aures tot vocibus, quot te prædicatores inquietant, quibuscumque & ipse Deus ingemuit? Hoc omnino non ferendum.

Eccle. 7. 18 Quod vnicâ nocte tu iuuenis ad musicam obambules, leui licet saluti tuæ incommodo, parentum atque amicorum anxia sollicitudine malo est: Ceterum quod singulis noctibus armatus procedas, turbatus, inquietus, hos infestâs, alios perturbans, quis hoc patiaris? Quod te Domina cultus adores, faciem cæcussa confingens, vi coloris defectum curiosa suppleas, quem tibi negavit natura, transeat: Porro, quod tota tua sollicitudo vitæque pompis dicata sit & Ausis, ac elegantioribus vestibus: quatenus te

hic, quatenus alter aspiciat, & sis omnibus lapsus offensiois petraque scandali: non olerabit. Caue tibi (loquitur Spiritus S.) *Noli esse stultus multum: ne moriaris in tempore non tuo,* & omnem non impleas cursum, quem tibi Auctor naturæ secundum legem, cursuque naturalem vivendi, præstituerat: sunt enim acuta hæc calcaria, quæ mortem exstimulant, ut vitæ impetu plures transiat annos, & prius accedat, quam alias accessisset, si illam haudquaquam provocasses.

XIII. Siquis reus carcere constructus, ad mortem damnatus ob læsa Maiestatis crimen à parte suo commissum, eo sine ac sententia ut infra mensem patibulo infamis appendetur: si sententiæ expectans executionem, in ipso carcere proptijs actibus Regem multo grauius offenderet, vel in eum rotam laxaret sclopeti, vel lapillis eum impeteret, certum est, quod hoc faciente sententiæ suæ executionem redderet longè brevior, diemque acceleraret executioni sententiæ designatum. Ad mortem damnatus es, ob patris tui Adam in Deum, offensam in quo velut in humani generis capite censebaris, ut declarant Theologi. Hoc Apostolus verbis illis innuit: *Corpus quidem mortuum est, propter peccatum;* id est, condemnatum ad mortem: Hic in mundi carcere detineris captiuus, diemque habes iuxta cursum naturalem præfixum, quo sit tibi moriendum. Si ad hunc peruenis, in tempore tuo morieris: porro si tanta te præcipites infania, ut nihil agas aliud, quàm grauiora nouaque veteribus superaddere crimina, ac mille proprijs Deum irritare sceleribus, tot illi adijiciens lapillos, quot committis scelera, an non insane, vides accelerandam tibi executionem fore sententiæ, nec vitam tuam ad præstitum non protrahendum terminum, sic ut proinde moriaris in tempore non tuo?

Eleganter de hoc disputat D. Bernard. Senen. Ordinis Seraphici gloria, admirandum referens exemplum, quod eius tempore cenigit Catalonia de quodam adolescente, qui per iudicis sententiam patibulo suspensus continuo totus incanuit, barbâque protraxit atque ad pedem persequens. Loci Episcopus ex diuina revelatione edoctus, asseruit hunc adolescentem, ad illam vitæ ætatem fuisse superiurum, sed vitæ tempus illi ob indebitam contra parentes rebellionem, abbreviatum. Ne verò auagetur vltorius, sufficiant nobis quæ in SS. litteris apertiora legimus. Vixit anima tua dicitis mihi, quam procul ab homine mors distabat, dum cum Do-

XIII. Similitudo.

Rem. 8. 10.

31. In quadr. Dom. 2. quadr. Ser. 17. Tom. 2. XIV. Exemp. de iuue. ne non suo tempore moritur.

XV.
Quam
longe
mors di-
stet ab
homine.

minus condidit: Adeo procul, ut distantia dicere-
tur prope insitata, nedum mille, milleis millia-
ribus, imo spatio distabat insitato: ita ut, quan-
tumvis celeriter mors advolaret, numquam ta-
men ad hominem usque pettingere, potuisset:
quandoquidem per totam Dei aeternitatem immo-
rtalis, numquam homo mortuus fuisset:

Sap. 2. 23.

Creavit Deus hominem inextinguibilem.
Nihilominus labitur homo in peccatum, ma-
nam ad pomi fructum adiciens interdictum: quod
si superficialiter attendis, vix hoc vilius vide-
tur momenti, ut D. Aug. sapius expendit, hoc
Civ. 6. 20. vnicum autem peccatum stimulus fuit, quo pri-
maus homo acriter adeo equum hunc mor-
tis pupugit, ut hoc stimulus tanto procurreret
impetu ut momento temporis totum hoc transi-
liert spatium, & illa mille millia annorum, &
hanc distantiam quasi infinitam, & confestim ad
hominem pervenerit, eum ut luum apprehende-
rit, captivum, sibi que subditum reddiderit, divi-
nit hęc omnia conformiter terribiliter: *In*
quocunque die comederis ex eo, moris morietur: nec
illum tantummodo hęc involuit sententia, sed
totam eius secum traxit posteritatem, quę in
ipso peccaverat: iuxta Apostolicam declaratio-
nem: Per unum hominem peccatum in hunc mundum
intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes ho-
mines mors pertransiit. Itaque vnicum hoc pecca-
tum, quo primus homo manum ad arborem ex-
tendit interdictam, effecit ut mors percurreret,
atque pertransiret tam immensum, atque infini-
tum spatium, & in ictu oculi ad illum appropin-
quaret, a quo prius milleis leucis, imo tota ab-
fuerat aeternitate, ad quę idcirco nunquam potuis-
set accedere. Dicit tu mihi: quatuor a te mors di-
stat? Nolim te tam perfectum ac David, de quo
diximus quod illam sibi adeo proximam con-
siderat, ut non interesset vel vitius Iulij crassities,
vel acies culti: Vixit Dominus & vixit anima sua;
quia uno tantum, ut ita dicam gradu ego morsque
dividimur. Sed nec te collocare velim in consi-
deratione philosophorum dicentium: quod si senes
mortem habeant adstantem portam: iuvenes illam
timere debent in angulo latitantem in insidijs:
Mors senibus est in sinu, iuvenibus in insidijs.

Rom. 5. 12.

Fugito mortem tantum a te distare, quantum
voveris, tibi vitam determinans adeo datur-
nam, quali perfruntur hoc tempore mortales,
septuaginta, vel octoginta, imo etiam centum
annorum: sit ita, faustumque tibi sit, quamvis
autem nequam, quę tamen hoc concedo lubes
imaginationi. Ex alia parte dicitur mihi, si tan-
tummodo manum ad arborem vitam exten-

XVI.
Mors
per pec-
catum
citissime
accurrit.

XVII.

Sapienter valde definiunt Theologi peccatum
Potro Deus illius nobis in effectu descriptis dif-
finitionem apud Salomonem iuxta nonnullos
antiquos codices, quos sequuntur Lyr. Catthu-
fia. Vatab. & c. *Insuper est mortis acquisitio.* Ec-
cē tibi, quid sit peccare mortem manu compre-
hendere: & quod per peccatum sit, nihil est aliud
quam ipsam obtinere. Potest hoc congruē decla-
rari per illud quod paulo ante retulimus; quod
nempe vitam a Deo mutuo concessam accepere-
mus pro libera eius meraque voluntate disposi-
tam. Siquis tibi gladium commodato concede-
ret, videret autem quod illo ripes petrasque
percuteret, & quocumque irumperes: indubium
est, quod ilico illum a te repereret; si tibi simili-
ter catenam accommodasset, videret autē quod
illam per lutem traheres sordibus inquinatam:
manifestum est quod ilico illam a te reposecet
sua restituendam dicere: que: siater mitam in-
honestē catenam illam luto obvoluere, nihil aliud
est, quam illam perdere, qua propter illum tibi
acturum eriperet. Concessit tibi Deus animam
vitamque mutuo: cernit quod illam indecorē
excipias inhonores, per sordes peccatorum rep-
tes fetidissimas: quid futurum inde arbitraris,
nisi quod tibi hoc dicat, quod alteri: *Hęc nolle*
animam tuam repere: a te?

XVIII.

Similiter
do.

XIX.

Peccator
longum
habet lo-
cum.

dendo, illam ita ad cursum excitavit, ut unico
momento tot annos distantie, quales diximus
superari, perpendo diligenter, quam arborem
tibi Deus in lege sua interdixit, ad quam teme-
rarius legisque transgressor manum non exten-
deris extendatque quotidie, in Dei contemptum
eiusque non leuem iniuriam fructum rapiens:
edenque prohibuit: quę genera peccatorum
mihi dixeris, quę millies non committis? Mendax
es, superbus, ambitiosus, invidus, carnalis, inhone-
stus, profanus, mormuratur, petiurus: te namque
contemplatus scias deplorat: *A planta pedis us-*
que ad verticem, non est in eo sanctas. Si peccatum
igitur vnicum stimulus fuerit, quo homo mor-
tem excitavit, & ad cursum ardentius prouoca-
vit, ita ut in ictu oculi ad illum pervenerit, a quo
tot annorum myriadibus, imo tota aeternitate
distabat; tot stimuli, quibus eam excitas, non
efficiant, ut in ictu oculi percurrat, superetque
annos septuaginta, vel octoginta?

XVII.
Diffinitio
mortis ab
effectu.

XVIII.
Similiter
do.

XIX.
Peccator
longum
habet lo-
cum.

Declarat
ibi Spiritus S. quia ratione mors ad Adam per-
tinet

venire poterit, cum tam longè, vt diximus ab illo distaret. Non morietis: quia peccavit, & per hoc ad illà accessit, adeò licet remota, illamque apprehendit & ad se peccator attraxit: *Deus mortem non fecit, impij autem manibus & verbis accerserunt illam.* Pish quàm profunda est hæc Theologia? Sicut enim gratia quid est adeo excellēs, vt iustus cum illa operando, vitam obtineat æternam, à qua per naturam suam distabat infinitè: eodem plane modo peccatum quid est adeo peruersum, vt per illud homo mortem assequatur, ab illo licet intercapedine distet infinita: & quambis homo sit per gratiam inter Seraphinos altius elatus, ab morte sic distans, vt nihil amplius peccando solummodo ad illam approximabit, eamque comprehendet, iuxta illud Apostoli: *Stipendia peccati mors: gratia autem Dei, vita æterna.* Numquid non aptè dicitur: *Iniustitia est mortis negotiatio?*

Ex his rationem capiunt D. Greg. & D. Bern. & cur Spiritus S. mortem corporalem agnominet vmbra mortis spiritalis: est enim peccatum vera mors: *Si ambulauero in medio vmbrae mortis* &c. Vmbra corpus sequitur: vbi corpus statuitur, continuo vmbra sequitur & currite corpore, currit & vmbra. Mors corporis vmbra est peccati quod est mors animæ. Quàm primum corpus hoc peccati in hunc mundum intravit, mors velut vmbra eius statim introiit, & eodem pede quo peccatum currit, currit & mors. Festina, prope tu peccando, & videbis quàm prope tibi mors aderit. Euge, num vitam exoptas diuertnam? An multis annorum decursijs viuere satagis? Dauid melius quàm ego quatit hoc à te voce publica, & edicto præconio, quod in Dei nomine mûdo notificat: *Quis est homo qui vult vitam: diligit dies videre bonos?* Communis est SS. interpretatio, per vitam intelligi vitam gloriæ: hæc etenim vita temporalis mors est potius dicenda quàm vita. Ita senserunt D. Cyril. & Diu. Aug. & Bern. &c. Et ob eandem rationem dies bonos intelligunt, dies beatitudinis: huius etenim temporis dies, hoc nomine non merentur appellari. Verum D. Iren. opinatur, Dauidem etiam de hac vita præsentis sermonem insinuere. Quis est homo, qui vult vitam dieque bonos? O Sanctissime Dauid: quot sunt qui tibi hæc concedant propositum? Dico nobis, quale superest ei: Ser. 7. in ad hoc medium, & remedium? Quæ præscripta præseruatiua, quæ cordis confortatiua non vulgaris? Quas nobis regulas præscribis? Indubiè certiores erunt illis mûdo, quas nobis Galenus proponit obseruandas. Quem modum nobis in

Lib. 4. Mor. c. 17. & 18. b. In de- clamat. ad Guiliel. Abb. XX. Cur mors corporis dicatur vmbra. Pf. 33. 13. d. 2. Cyr. Lib. 2. in Ioan. c. 74. d. D. Avo. Ser. 7. de vrbis Domini, & 1. 30. Hom. Ha. 1. c. Ser. 7. in Pf. Qui habitant. Li. 3. cont. Hæres. c. 32.

cibo potaque præstitues: Quos cibus inquiremus? An tibi obis iniunges: vt à pruna caueamus? An vt carnem lautius excipiamus. Multum aberas, scopum non attingisti. Mors accessit, & accedit per peccatum: vitam vis dæuotam, dies videre saluberrimos: Ab illis tibi præcaue: *Prohibe linguam tuam à malo, & labia tua ne loquantur dolum.* Diuertere à malo, & fac bonum. Pr. h. quale Recipe adeo præcellens & securum? Visne viuere? *Diuertere à malo & fac bonum.* Dimitte pro cam & inhonestam viuendi dissolutionem: satage de seruiendo Deo. Cupiditatis renuntia, & liberalis cures esse elemosynarius. Ex hoc gradu ad alium ascendamus.

Si peccatum attrahat post se mortem, ipsamque acceleret, & cursu propellat velociori, facitque vt vnicui accedat instanti: quæro à te: quænam est ætas in qua magis vigent peccata, & homo deditus illis viuunt liberius, quàm adolescentia? Hæc etenim causa est & antrum in quod intrant omnia, talique concursu resident, vt turbatum se mutuo propellant: ætas hæc illa est, in qua bullit prurique sanguis, appetitus sunt vehementiores, experientia nulla, timor nullus retrahit, libido dirigit actiones, & præcursit, sine respectu non tolerabilis audacia. Maxime proprie vocantur Ely amicus Iob iuuentutem tempestatem: *Morietur in tempestate anima eorum.* Vertunt Septuaginta: *Morietur in iuuentute.* Habes hic symbolum maxime proprium adolescenti diuitis, sani, robusti, ex-citati, nauim sollicitè tempestate iactatam: *In tempestate.* Prædiximus nihil esse facilius quàm nauim mare sulcantem in diuersa rapi; quilibet venti status eam dirigit, ducitque quolibet, & tempestate agitata, quando varij diuersique venti, quimodo contrarij pari flatu in eam conspirant, quis dicat qua ratione quolibet impellatur? Omnes in illam vim suam explicant, vnus ex hac, alter ex alia parte, vnde momento temporis ad tam varias eam dolebis pelagi semitas deiecit, am, vt deploranda nauis his tadem fracta patiatur na: fragrum & percat. Quid adolescens est, nisi nauis in mundi pelago exposita in quem tauros suos adolescens impellit ventos quantis inordinatis. Si is turbatur appetitibus, & motibus lasciuie, gula, ambitionis, iracundia, superbia, voluptatis & infinitis cupiditatibus agitur? Heu quantis passionum suarum turbinibus perturbantur? Optime quædrat hoc illis de psalterio: *Turbati sunt & moti sunt sicut ebrius, & omnis sapientia eorum deuorata est.* Parum noxiunt, multa cepiunt, cæci sunt

Quod medium seruandi vitam. Lib. 1. de sanitate tuenda. Tab. 36. 14. XXII. Adolescentia bene dicitur esse Restas. Pf. 106. 27.

1701. 22.
179.

& currunt; ecce quid illis contingit: Stultitia allegata est in corde puere; ait Spiritus S. q. d. id quod in corde adolescentis dominium habet ac Principatum; & de eo nunquam excedit, velut quid illi colligatum, stultitia est & ignorantia. Sibi persuadet se ipso Salomone sapienterem. Nouerit ergo cœcum illum esse & amentem.

Hom. 67.
in Gen.
XXIII.
Taurus
exprimit
adolescentem.
Gen. 49. 6.

Notat D. Chrysostomus quod Patriarcha Iacob ut subtilis Philosophus vocaretur, (iuxta versionem Septuaginta) taurum Sichimorum Principem, quando Dinæ amore exæstibat quem Simeon & Levi occiderunt: In furorē suo subuertauerunt taurum. Taurus etenim elegantet exprimit adolescentem, eō citius procreans, quo passionum suarum stimulis acrius iracundatur, feritque oculis clausis nihil attendens. Idcirco inquit D. Ambr. quamuis tantā dotatus esset Salomon sapientiā, falsus tamen est, quod inter maximē obscura & intellectu difficilia: Veniens ignorat viam iuueni in iuventute. Sic legit D. Ambr. eadem de causa, inquit, pater eius David maritauit adolescentiam ignorantis & stultitiæ: Delicta iuuentutis mea, & ignorantias meas ne meminero.

Orat. de obitu Valenti. in ser. princ. & mad. Prou. 30. 19. Ps. 24.

His ita concessis, in qua ætate timenda magis videtur esse mors homini: Si peccatum vnicum hoc valuit, ut ipsam attraheret tanto distantiem iuncta allo, tot tantæque peccata an non sufficerent, ut quam primum aduoleret, cum nos illi sumus adeo vicini? Super hoc fundat D. Chrysostomus, proficuum sanè documentum, quod parentibus prescribit filiorum suorum vitam optantibus longævum. Numquid illam vis reddere certiorē? Hinc ad labora, (consulo) ut sibi à peccatis caueant, sint virtutis studiosi, Deum timeant, frequentent Sacramenta, sint modesti. Ad huius confirmationem adducit id quod summo Sacerdoti Heli notimus contigisse: qui cum inordinatius atque intemperantius filios suos diligeret, eorum laxabat frœna cupiditibus, & quamuis aliquando defectus eorum corripere, nimis tamen leuiter, & cauda vulpinâ exdebat eos: verebatur enim eos morte afficere, vitamque illorum optabat prorogari. Ea ergo de causa, respondet illi Dominus, amittes eos, nec accrescent nec filios procreabunt, teque ad sepulchrum præcurret, quod & factum legitur. Apposuit sententiam illam Spiritus S. annectit ponderatū dignissimam: Ne lateris in filijs impijs, & nisi fuerit in eis timor Dei, ne confidat vita illorum: in gemis enim inuestigato luctu, & confestim illorum scies consummationem.

Z. 3. contra vitia per. vita monast. XXIV. Ne intuentur mortur Deum timeant.

Mat. 16. 1

Hiæc verba perpende singula, præsertim hæc? Nisi fuerit in eis timor Dei, ne confidat vita illorum. Præ gaudio subleuit uatos tibi filios, ut pinus aureas, agiles, sanos, optime dispositos. Interrogo te: num Deum timeant? num à sceleribus viuunt puriores? num suis vacant appetibus? num frœna laxant cupiditatibus? Si filios aduerteris sceleribus implicatos, ne confidas vitæ illorum, robiginitati, sed hoc sit tibi compertum; quando minus de illis quid suspicaberis fuisse, hæc tibi tristia noua adferentur: Filius tuus immatura morte sublatus est: Confestim illorum scies consummationem: nec inquiras unde, vel quomodo: sufficit tibi hoc scire, quod Deum grauitet irritarint. Unde (sic D. Chrysost.) D. Chrysost. & inuestigato luctu? Nonne quod filios no. Tom. 1. Pro. emendare negligimus?

§. 10. Defunctus efferebatur. Diligentia mortuus effereudi ad sepulchrum nostrorum corporum ostendit miseriam.

Ecce defunctus efferebatur, filius vnicus matri 33. *Di* sua. Expende cum D. Chrysostomo. n. & 2. *Tom. 10* D. Augustino. b. Quam cito de domo defunctus effertur, quamuis vnicus sit matri suæ, habetis & id quod præ cæteris ardentius exoptatur: ta post expulsi etenim est nostrorum corporum miseria, ut sitientem statim contumpanitur, vetibus corrota impleantur, tantoque factore euncta conquirent, b. *50. 48.* ut nec filius patrem, nec mater vnicum filium, ad fratres sed nec vxor maritum, quem vita ipsa sibi habet, ad fratres chariorem, perseire possit: Vxorē etiam inuitam D. Chrysostom. *fontes verum exagitant, ut Tom. 1.* tibi digito monstrat, quid sit corpus hoc, quod Corpora tantopere sarcinas, excolis & adorna. Quorum nestra dam animalium caro in longa tempora seruatiuntur incorrupta, ut asserit D. Augustinus de carne fortitipauonis: ut enim ejus rei caperet experimentum, pectus ejus asseruari iussit, & ad anni tertium integrum atque incorruptum inuenit, *Lib. 21. de Ciuit. 1. 1.* hominis autem caro continuo corrumpitur & fetet: ita ut nec ipsa germana Lazari soror, factorem cadaveris perseire præsumperit, inclamans: *Sanctæ.*

Hinc originem sumpsit, id quod refert Dio. Apud dotus moris fuisse apud Ægyptios, si quis filius *Per. Bel.* heres mortuorum parentum debita non statim *10. lib. 2.* solueret, ut apud eum defunctorum cadavera de sepul. domi asseruentur, nec sepultura traderentur; *cap. 2. ad* quo significabant, nullum exactorem esse seueriorum.